

Minnesanteckningar

Lärarutbildningskonventet 1 mars 2023,
Posthuset 7A, Stockholm

Närvarande

Andreas Alm Arvidsson	Kungliga Tekniska Högskolan	
Ann Cathrine Andersson	Konstfack	
Lars Andersson	Lunds universitet	
Charlotte Berglund	Högskolan Halmstad	
Björn Birgersson	Stockholms universitet	
Håkan Blennqvist	Sveriges Lärare/Göteborgs universitet	
Stina O'Connell	Stockholms konstnärliga högskola	
Annika Falthin	Kungliga Musikhögskolan	
Katarina Florin	Högskolan i Gävle	
Titus Fridell	Läraryrket student	
Åsa af Geijerstam	Uppsala universitet	
Philip Gerlee	Chalmers	
Helena Grundén	Högskolan Dalarna	
Ulrika Göransson	Örebro universitet	
Ola Holmström	Malmö universitet	<i>sekretariat</i>
Amanda Johansson	Regeringskansliet	
Erika Johansson	Konstfack	
Mare Johansson	Malmö universitet	<i>sekretariat</i>
Jonas Jones	Gymnastik- och idrottshögskolan	
Johanna Larsson	Högskolan Väst	
Lars-Erik Lauritz	Umeå universitet	
Anders Linde-Laursen	Malmö universitet	<i>ordförande</i>
Johan Linder	Sveriges Lärare	
Anna Lindqvist	Umeå universitet	
Håkan Löfgren	Linköpings universitet	
Lena Löfgren	Högskolan Kristianstad	
Camilla Månsson Waldehagen	Mittuniversitetet	
Sinikka Neuhaus	Lunds universitet	
Victoria Nilsson Lissvall	Utbildningsledarnätverket	
Cathrine Norberg	Umeå universitet	<i>vice ordförande</i>
Per Norström	Kungliga Tekniska Högskolan	
Ingrid Nordqvist	Högskolan i Gävle	
Anders Olsson	Malmö universitet	
Petra Pauli	Högskolan i Borås	
Kajsa Paulsson	Högskolan i Borås	
Anders J. Persson	Södertörns högskola	
Karin Rudsberg	Örebro universitet	
Ulli Samuelsson	Högskolan i Jönköping	
Henrik Svensson	Högskolan Kristianstad	
Maria Svensson	Göteborgs universitet	
Nina Thelander	Karlstads universitet	

Nicole Thorén	ASKL
Anna Tornberg	SKR
Emil Bertilsson	Uppsala universitet
Utbildningsminister Mats Persson	Regeringskansliet
Andreas Arvidsson	Regeringskansliet

1. Sammanträdets öppnande

Ordförande Anders Linde-Laursen och vice ordförande Cathrine Norberg hälsar ledamöterna välkomna.

2. Fastställande av dagordning

Anders Linde-Laursen informerar i enlighet med tidigare besked per mejl om att den ursprungliga dagordningen uppdaterats. Anledningen är det positiva beskedet från Regeringskansliet att utbildningsminister Mats Persson har möjlighet att medverka under dagen.

Två punkter tillkommer under övriga ärenden. Den ena berör LUKs mötestider för hösten. Den andra berör frågan om forskare som arbetar med frågor kring vfu i Sverige, och som skulle kunna vara föredragande vid den Skandinaviska lärarutbildningskonferensen i Köpenhamn den 26-27 oktober 2023.

3. Föregående minnesanteckningar

Inga synpunkter framförs på minnesanteckningarna från föregående möte.

4. Val av justeringsperson

Stina O'Connell, Stockholms konstnärliga högskola, väljs att tillsammans med ordföranden justera mötets minnesanteckningar.

5. Meddelanden

5.1 Rapport från SUHF:s expertgrupp för lärarutbildning

Cathrine Norberg rapporterar att det *positionpaper* som en grupp inom SUHFS:s expertgrupp för lärarutbildning arbetat med enligt tidigare mötesbeskrivningar är färdigt. Slutversionen kommer att benämnas som ett ställningstagande i stället för ett positionspapper. När ställningstagandet har fastställts av SUHF kommer det att bli tillgängligt för alla.

Anders Linde-Laursen informerar om det pågående ULF-samarbetet (Utbildning, Lärande, Forskning). Fyra lärosäten har för närvarande huvudansvaret för ULF-verksamheten (Göteborgs universitet, Karlstads universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet), och varje ansvarigt lärosäte leder arbetet i en nod. Dessa består i sin tur av ytterligare lärosäten vilka samverkar lokalt och regionalt med skolhuvudmän. När ULF permanentas från 2025 ska fem regionala noder vara etablerade, vilka vardera ska ha ett kansli. För närvarande pågår diskussioner om var de regionala kanslierna ska placeras och detta kommer förmodligen avgöras efter beslut av SUHF. Vidare informeras om att framtagandet av den nationella ULF-strategin ska utvärderas. Uppdraget handlar om att följa och

dokumentera det nationella arbetet med att ta fram ett ULF-avtal, och till utredare har förre universitetskanslern Lars Haikola utsetts.

Anders Linde-Laursen informerar vidare om den pågående utredningen med att se över eventuella hinder för mobilitet mellan högskolan och andra sektorer, som genomförs på uppdrag av Regeringskansliet. Bakgrunden till uppdraget är att mobilitet i hög grad bidrar till hög kvalitet i utbildning och forskning. Datum för slutredovisningen av uppdraget har skjutits fram till maj månad 2023.

SUHF:s expertgrupp för lärarutbildning har fått i uppdrag att svara på en remiss: *Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag* (SOU 2022:53). Utredningen redovisar ett beslutsunderlag som syftar till att skapa förutsättningar för antingen ett statligt huvudmannaskap för skolan, eller ett annat alternativ som stärker statens ansvar för skolan utan att staten blir huvudman.

Cathrine Norberg informerar vidare om Folkuniversitetets initiativ för en förberedande lärarutbildning. Den förberedande lärarutbildningen föreligger i förslagsform som en påfartsutbildning om 20 veckor, och ska förbereda för studier på en lärarutbildning för intresserade som saknar erfarenhet av högre studier, eller av andra skäl vill eller behöver förberedas för lärarstudierna. I utbildningen planeras såväl för akademiska studier som praktiska utbildningsmoment på plats på en skola.

5.2 Nationella professionsprogrammet

Regeringen har beslutat om sammansättningen av Rådet för professioner i Skolväsendet, som ska utgöra ett rådgivande organ till Skolverket vad gäller att utveckla ett nationellt professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer. Rådet ska bestå av 21 ledamöter som företräder Skolverket, förskollärare och lärare, rektorer, huvudmän samt universitet och högskolor. Regeringen tog den 9 februari beslut om 19 av ledamöterna, och som företrädare för universitet och högskolor har Ylva Fältholm, Clas Hättstrand, Maria Jarl och Anders Linde-Laursen utnämnts. Därutöver ska ytterligare en ledamot som företräder universitet och högskolor utnämnas och denne ska ha specialistkunskaper inom kognitionsvetenskap.

6. Uppdatering av samordningsarbetet KPU60/KPU75

Håkan Löfgren uppdaterar konventet kring arbetet med KPU60/KPU75 utifrån Linköpings samordningsansvar för försöksverksamheten. Särskilt fokuseras uppföljnings- och utvärderingsarbetet som kommer att utföras av en grupp forskare och utvärderare. Dels samlas kvantitativa data in som belyser statistiska dimensioner av ansökan och antagning till KPU60/KPU75 samt påverkan på sökmönster till den reguljära KPU:n och annan reguljär lärarutbildning. Dels är avsikten att samla in kvalitativa data, som belyser hur olika lärosäten tagit sig an uppdraget och vilka erfarenheter som gjorts i ljuset av detta. Därtill diskuteras möjligheter att på sikt göra uppföljande studier av studenterna

som fokuserar på deras inträde i läraryrket, bland annat i jämförelse med studenter som gått den reguljära KPU:n. Håkan Löfgren informerar vidare om försök att genomföra förändringar i förordningen om KPU 60/75, mot bakgrund av att inkluderingen av huvudområdesgrupper har skapat problem i antagningsförfarandet.

7. LUKs alumnenkät, presentation och diskussion

Emil Bertilsson, Uppsala universitet, har genomfört en statistisk sammanställning av data från LUKs alumnenkät som distribuerades till ett urval alumner från Sveriges lärarutbildningar hösten 2021. Emil sammanfattade resultaten vid det digitala LUK-mötet den 24 januari 2023, och medverkar vid föreliggande möte för att göra en mer utförlig resultatframställning och finnas tillgänglig för frågor och diskussion. Inför mötet skickades ett skriftligt rapportutkast ut per mejl till samtliga ledamöter i konventet. Slutversion av rapporten kommer att tas fram i närtid och ledamöter som vill dela med sig av kommentarer på utkastet välkomnas att återkoppla dessa till Emil under den närmaste veckan. Slutversionen kommer därefter att distribueras till konventets ledamöter via LUKs sekretariat.

Presentationen under mötet följer rapportstrukturen som inbegriper fem delområden:

- 1) Alumnernas nuvarande arbetssituation
- 2) Alumnernas erfarenheter av yrket
- 3) Lärarutbildningens betydelse för yrkesutövningen
- 4) Alumnernas omdöme om utbildningen
- 5) Jämförelse alumnenkät 2017 och 2021

Under den efterföljande diskussionen uttrycks ett intresse för fördjupade bivariata analyser av resultaten utifrån olika bakgrundsvariabler andra än lärarutbildningsinriktningar. Detta är dock inte möjligt eftersom SCB – som står för både datainsamling och distribution av data – tillhandahåller det statistiska materialet i tabellform och inte som individdata. Emil Bertilsson anser precis som konventets ledamöter att det vore intressant om så kunde vara fallet framöver. För att undersöka möjligen att få resultaten som individdata måste SCB kontaktas inför genomförandet av nästa alumnenkät.

8. Summering och utblick

Anders Linde-Laursen sammanfattar förmiddagen inför den gemensamma lunchen.

9. Årlig lärosätesavgift LUK

Konventets ledamöter har under föregående möte kommit överens om att återgå till två möten på plats per termin i företrädesvis Stockholm, efter att Coronapandemin medförde ett avbrott från fysiska möten under två års tid. De fyra årliga möten som därmed kommer att genomföras på plats i

gemensamma möteslokaler kommer att kombineras och växelverka med lika många digitala möten per år.

Enligt redovisad kostnadskalkyl förutsätter kostnader för fyra årliga möten på plats att den årliga avgiften höjs från de 18 000 per 27 betalande lärosäten som har varit gällande från 2019. Behovet är en följd av ökade konferensavgifter i kombination med att konventet under en tid kunnat kompensera för sådana med oförbrukade medel från pandemiåren. På mötet beslutas i enlighet med redovisat kostnadskalkyl att den årliga avgiften höjs till 28 000 kronor per lärosäten. Detta ska enligt kostnadskalkylen täcka möteskostnader för två gemensamma möten per termin samt lönekostnader i enlighet med konventets stadgar motsvarande 10% lön för det arbetet för konventet som utförs av konventets ordförande, vice ordförande och sekreterare. Den beslutade årlig avgiften på 28 000 per år och lärosäte beräknas också kunna ge ett visst utrymme för tillfälliga och mindre kostnader för konventet i samband med t ex avgränsade uppdrag som konventet beslutar om, extern medverkan vid konventsmöten eller konventsrepresentanters konferensmedverkan enligt konventsbeslut.

10. Återkoppling från examensmålsgruppen

Läro- och lärutbildningskonventet bildade under hösten 2022 arbetsgrupper som i gruppdiskussioner undersökt möjligheter att arbeta proaktivt inom några läro- och lärutbildningsfrågor som konventet definierat som särskilt angelägna. Maria Svensson återkopplar tillsammans med Sinikka Neuhaus och Anders J Persson från arbetet inom konventets arbetsgrupp som fokuserar på examensmålen för läro- och lärutbildningarna. Arbetet bedrivs i två spår, varav det ena är författande av en debattartikel och det andra är en förfrågan till Utbildningsdepartementet om ett samarbete kring analys av examensmålen. Arbetet tar sin utgångspunkt i ett behov av att både minska antalet examensmål och att göra målen mer generella och mindre specifika och detaljstyrande. Bland annat diskuteras risker för en utspädningseffekt, som svarar mot ett förytligande av utbildningen om allt fler mål ska uppnås inom ramen för oförändrade eller i vissa fall till och med försämrade förutsättningar. Det senare är inte minst aktuellt i ljuset av förekomsten av förkortade läro- och lärutbildningsvarianter.

11. Introduktion till gruppdiskussion

För att ge utrymme för diskussioner kring möjligheter för fortsatt arbete inom de arbetsgrupper som bildats inom konventet ges utrymme för fortsatta samtal för respektive grupp. I enlighet med de tema som konventet valt ut som prioriterade och som grupper i olika grad redan har formerat sig kring finns fem grupper att ansluta sig till: 1) Examensmål, 2) Läro- och lärutbildningsvarianter, 3) KPU60/KPU75, 4) Nationella professionsprogrammet och 5) VFU.

Därutöver efterfrågas möjligheten för intresserade att samlas för diskussion kring Skolverkets remiss avseende förslag till föreskrifter med anledning av införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan,

gymnasiesärskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå. I enlighet med förslaget samlas en grupp för diskussion med utgångspunkt i den aktuella remissen.

12. Diskussion i grupper

Gruppvisa diskussioner förs enligt ovanstående punkt 11.

13. Besök av utbildningsminister Mats Persson

Läroverstyrelsens ordförande Anders Linde-Laursen och vice ordförande Cathrine Norberg hälsar utbildningsminister Mats Persson med stabschef Andreas Arvidsson välkomna till dagens möte. Anders Linde-Laursen presenterar inledningsvis konventets sammansättning och övergripande syfte varpå utbildningsminister Mats Persson ges ordet.

Utbildningsministern betonar den centrala samhällsbetydelsen av såväl läraryrke som lärarutbildning och framhåller att mycket gott arbete utförs av såväl Sveriges lärare som lärarutbildare. Utbildningsministern redogör därefter sammanfattande för tre centrala analyser och ställningsantaganden avseende svenskt skolväsende som Regeringskansliet tar sin utbildningspolitiska utgångspunkt i, för att verka för att fortsatt utveckla och göra svensk skola bättre. En första analys är att insatser för barn och unga med behov av stöd måste sättas in tidigare än vad som är fallet idag. En andra analys är att det behövs ett stärkt fokus på barns tidiga inlärning av att läsa, skriva och räkna och att detta bör ske utan alltför hög grad av oreflekterad tillämpning av digitala verktyg. En tredje analys är att arbetsmiljön i skolan måste förbättras, och att lärare bör ha stärkta befogenheter och redskap för att upprätthålla en god ordning i klassrummen.

Utbildningsminister Mats Persson sammanfattar därefter några ställningstaganden och pågående analyser avseende svensk lärarutbildning. Tre perspektiv framhålls. För det första framhålls betydelsen av att studentgruppernas sammansättning är balanserade på ett sådant sätt att förkunskapsnivåer och möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen inte påvisar alltför stora variationer. För det andra framhålls den centrala betydelsen av att lärarutbildningen utifrån sitt innehåll ger lärarstudenter och lärare bästa möjliga förutsättningar att hantera utmaningar i skolan och i klassrummet. För det tredje förmedlar utbildningsministern att Regeringskansliet för närvarande bekantar sig med och analyserar olika modeller för lärarutbildningskoncentration i enlighet med Tidöavtalet.

Efter anförandet ges Läroverstyrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor till utbildningsminister Mats Persson. Det samtal som följer på frågorna fokuserar bland annat på dilemman och utmaningar avseende lärarutbildningskoncentration, samt det stora behovet av fler lärare i kombination med parallella behov av en stärkt sammansättning av lärarstudentgrupperna i termer av förkunskaper och motivation. I det senare sammanhanget framhålls därtill betydelsen av att

inte tappa bort perspektivet att lärarutbildningen är Sveriges största professionsutbildning, och att det i den meningen är väldigt många människor i landet som har ett önskemål om att bli lärare. Ytterligare en fråga som tas upp för diskussion är strävan mot en förbättrad lärarutbildningskvalitet i förhållande till lärarutbildningarnas ekonomiska villkor och förutsättningar.

Lärarutbildningskonventets ordförande Anders Linde-Laursen och vice ordförande Cathrine Norberg riktar ett stort tack till utbildningsminister Mats Persson för besöket och uttrycker förhoppningar om att inom kort fortsätta samtalet kring svensk lärarutbildning med ministern och Regeringskansliet.

14. Summering med återkoppling från gruppdiskussion

Anders Linde-Laursen summerar och ger möjlighet för kort återkoppling från eftermiddagens tidigare gruppdiskussioner.

15. Övrigt

Ordförande Anders Linde-Laursen lyfter två övriga ärenden.

Mötetiderna för LUKs möten hösten 2023 är fastställda. Enligt tidigare information genomförs ett möte i Köpenhamn den 25/10–26/10 i anslutning till den Skandinaviska lärarutbildningskonferensen som arrangeras tillsammans med *Universitets- og højskolerådet* (UHR) i Norge och *Læreruddannelsesnet* i Danmark. Därutöver arrangeras ett digitalt möte den 5/9 kl 13–16 och ett digitalt möte den 27/9 kl 13–16, samt ett möte på plats i Stockholm den 12/12 kl 10–16. Möteskallelser kommer att skickas via Outlook inom kort.

Anders Linde-Laursen tackar konventet för förslag på forskare som kan bidra med ett svenskt perspektiv på vfu på höstens skandinaviska lärarutbildningskonferens, som har *Praksis i læreruddanning* som tema. Efter planeringsgruppens nästkommande möte och avstämning i LUKs arbetsutskott tas kontakt med någon eller några av de forskare som föreslagits.

16. Mötet avslutas

Ordföranden tackar ledamöterna och avslutar mötet.

Minnesanteckningar förda av Ola Holmström (Malmö universitet)

Justerade av Anders Linde-Laursen (ordförande) och Stina O'Connell (Stockholms Konstnärliga högskola)